

มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง

สายงาน

ผดุงครรภ์สาธารณสุข

ลักษณะงานโดยทั่วไป

สายงานนี้คลุมถึงตำแหน่งต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงานผดุงครรภ์ ซึ่งลักษณะงานที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานรับฝากครรภ์ ตรวจครรภ์ ดูแลมารดาที่คลอดก่อนกำหนด ทำคลอด พยาบาลมารดาและทารก หลังคลอดให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบริหารทารก ตรวจสอบสุขภาพเด็กและให้ภูมิคุ้มกันโรค เยี่ยมมารดาทารก และดูแลเด็กก่อนวัยเรียน ให้บริการวางแผนครอบครัว ให้บริการรักษาพยาบาลขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับโรคทางสูติรีเวชและกุมารเวช ตามคำสั่งหรือภายใต้การควบคุมของแพทย์ และให้บริการปัจจุบันพยาบาลร่วมปฏิบัติงานศึกษา วิจัยทางวิชาการส่งเสริมสุขภาพ และให้ความรู้ คำแนะนำ อบรม สานิต การผดุงครรภ์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องอาจปฏิบัติการส่งเสริมสุขภาพ การสุขาภิบาล การควบคุมโรค และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

ชื่อและระดับตำแหน่ง

ตำแหน่งในสายงานนี้มีชื่อและระดับของตำแหน่ง ดังนี้ คือ

ผดุงครรภ์สาธารณสุข	1	ระดับ	1
ผดุงครรภ์สาธารณสุข	2	ระดับ	2
ผดุงครรภ์สาธารณสุข	3	ระดับ	3
ผดุงครรภ์สาธารณสุข	4	ระดับ	4
ผดุงครรภ์สาธารณสุข	5	ระดับ	5

ชื่อตำแหน่ง

ผดุงครรภ์สาธารณสุข 1

ตำแหน่งประเภท

ทั่วไป

หน้าที่และความรับผิดชอบ

ปฏิบัติงานขั้นต้นเกี่ยวกับการผดุงครรภ์ ภายใต้การกำกับตรวจสอบโดยใกล้ชิด หรือตามคำสั่งหรือแบบหรือแนวทางปฏิบัติที่มีอยู่แน่ชัด หรือละเอียดถี่ถ้วน ในความควบคุมของแพทย์ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

ช่วยปฏิบัติงานการให้บริการรับฝากครรภ์ ตรวจครรภ์ ดูแลมารดาก่อนคลอด ทำคลอด พยาบาลมารดาและทารกหลังคลอด ช่วยให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบริบาลทารก ตรวจสุขภาพเด็ก และให้ภูมิคุ้มกันโรค เยี่ยมมารดาทารกและดูแลเด็กก่อนวัยเรียน ให้บริการวางแผนครอบครัว ช่วยให้การรักษาพยาบาลขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับโรคทางสูติ-นรีเวช และกุมารเวช และให้บริการปัจจุบันพยาบาล อาจปฏิบัติภารกิจส่งเสริมสุขภาพ การสุขภาพิบาล การควบคุมโรค และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

ได้รับประกาศนียบัตรทางการผดุงครรภ์ ซึ่งมีหลักสูตรกำหนดเวลาศึกษาต่อจากประโยค มัธยมศึกษาตอนต้น สายสามัญ (ม.ศ.3) หรือเทียบเท่าไม่น้อยกว่า 1 ปี และได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ ประกอบโรคศิลป์แผนปัจจุบันในสาขาการผดุงครรภ์ หรือทางอื่นที่ ก.จ. กำหนดว่าใช้เป็นคุณสมบัติเฉพาะ สำหรับตำแหน่งนี้ได้

ความรู้ความสามารถที่ต้องการ

1. มีความรู้ในงานผดุงครรภ์อย่างเหมาะสมแก่การปฏิบัติงานในหน้าที่
2. มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน กฎหมายว่าด้วย ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และกฎหมาย กฎ ระเบียบและข้อบังคับอื่น ที่ใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่
3. มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานธุรการและงานสารบรรณอย่างเหมาะสมแก่ การปฏิบัติงานในหน้าที่
4. มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอย่างเหมาะสมแก่การปฏิบัติงานในหน้าที่
5. มีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความละเอียดแม่นยำ

ชื่อตำแหน่ง

ผดุงครรภ์สาธารณสุข 2

ตำแหน่งประเภท

ทั่วไป

หน้าที่และความรับผิดชอบ

ปฏิบัติงานผดุงครรภ์ที่ค่อนข้างยาก ภายใต้การกำกับตรวจสอบโดยทั่วไป หรือตามคำสั่ง หรือแบบหรือแนวทางปฏิบัติที่มีอยู่อย่างกว้าง ๆ ในความควบคุมของแพทย์และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

ปฏิบัติงานที่ค่อนข้างยากเกี่ยวกับการผดุงครรภ์ และการบำบัดรักษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับโรคทางสูติ-นรีเวช และกุมารเวช เช่น การตรวจครรภ์ การทำคลอดปกติ การดูแลทารกหลังคลอดปกติ การพยาบาลมารดา และทารกหลังคลอด ให้ความรู้แก่มารดาในการบริหารทารก ตรวจสอบสุขภาพเด็กและให้ภูมิคุ้มกันโรค เย็บมมารดาทารก และดูแลเด็กก่อนวัยเรียน ให้บริการวางแผนครอบครัว ให้การรักษาพยาบาลเด็กที่ป่วยด้วยโรคทั่ว ๆ ไป การป้องกันและรักษาโรคเฉพาะสตรีที่พบบ่อย ๆ ตลอดจนโรคแทรกซ้อน และให้บริการปัจจุบันพยาบาล หากปฏิบัติภารกิจส่งเสริมสุขภาพ การสุขาภิบาล การควบคุมโรค และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งผดุงครรภ์สาธารณสุข 1 และได้ดำรงตำแหน่งในระดับ 1 หรือที่ ก.จ.เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี โดยจะต้องปฏิบัติราชการเกี่ยวกับงานผดุงครรภ์หรืองานอื่นที่เกี่ยวข้องมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี

ความรู้ความสามารถที่ต้องการ

นอกจากจะมีความรู้ความสามารถเช่นเดียวกับผดุงครรภ์สาธารณสุข 1 แล้ว จะต้องมีความสามารถในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับระเบียบและวิธีการปฏิบัติงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ

ชื่อตำแหน่ง

ผดุงครรภ์สาธารณสุข 3

ตำแหน่งประเภท

ทั่วไป

หน้าที่และความรับผิดชอบ

ปฏิบัติงานผดุงครรภ์ที่ยากพอสมควร ภายใต้การกำกับตรวจสอบบ้าง ในความควบคุมของแพทย์ และอาจได้รับมอบหมายให้ควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จำนวนหนึ่งด้วย และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

ปฏิบัติงานที่ยากพอสมควรเกี่ยวกับการผดุงครรภ์ โดยปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง เช่น การรับฝากครรภ์ เยี่ยมและตรวจครรภ์มารดา ทำคลอดในรายปกติ การรักษาพยาบาลเด็กเกิดใหม่ปกติ และเด็กคลอดก่อนกำหนด การรักษาพยาบาลมารดาหลังคลอด รวมทั้งการให้การรักษาพยาบาลมารดาที่มีอาการผิดปกติในระยะหลังคลอด การป้องกันและรักษาโรคเฉพาะสตรีและเด็กที่พบบ่อย ๆ ตลอดจนโรคแทรกซ้อน ให้บริการปัจจุบันพยาบาล และการบริการวางแผนครอบครัวที่ต้องใช้วิธีการที่ยุงยาก เช่น การใส่ห่วงและถอดห่วง ร่วมปฏิบัติงานศึกษา วิจัยทางวิชาการ ส่งเสริมสุขภาพ และให้ความรู้ แนะนำ อบรม สาธิตการผดุงครรภ์แก่ผดุงครรภ์โบราณ เจ้าหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง และประชาชนทั่วไปอาจปฏิบัติส่งเสริมสุขภาพ การสุขภาพบาล การควบคุมโรค และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งผดุงครรภ์สาธารณสุข 1 และได้ดำรงตำแหน่งในระดับ 2 หรือที่ ก.จ.เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี โดยจะต้องปฏิบัติราชการเกี่ยวกับงานผดุงครรภ์ หรืองานอื่นที่เกี่ยวข้องมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี

ความรู้ความสามารถที่ต้องการ

นอกจากจะมีความรู้ความสามารถเช่นเดียวกับผดุงครรภ์สาธารณสุข 2 แล้ว
จะต้อง

1. มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันในด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งของประเทศไทย
2. มีความสามารถในการศึกษา หาข้อมูล วิเคราะห์ปัญหาและสรุปเหตุผล

ชื่อตำแหน่ง

ผดุงครรภ์สาธารณสุข 4

ตำแหน่งประเภท

ทั่วไป

หน้าที่และความรับผิดชอบ

ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าหน่วยงานระดับแผนก ซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานสูง หรือในฐานะผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยงาน ซึ่งเป็นตำแหน่งที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานเทียบได้ในระดับเดียวกัน รับผิดชอบงานผดุงครรภ์โดยควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หรือปกครองผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาจำนวนหนึ่ง หรือปฏิบัติงานผดุงครรภ์ที่ค่อนข้างยากมาก ซึ่งจำเป็นต้องปฏิบัติโดยผู้มีความรู้ความสามารถ หรือความชำนาญงานค่อนข้างสูงมาก โดยไม่จำเป็นต้องมีผู้กำกับตรวจสอบ หรือภายใต้การตรวจสอบบ้าง และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

ปฏิบัติงานที่ค่อนข้างยากมากเกี่ยวกับงานผดุงครรภ์ โดยปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง เช่น รับฝากครรภ์ เยี่ยมและตรวจครรภ์มารดา ทำคลอดในรายปกติ รักษาพยาบาลเด็กเกิดใหม่ปกติ และเด็กคลอดก่อนกำหนด รักษาพยาบาลมารดาหลังคลอด รวมทั้งให้การรักษาพยาบาลมารดาที่มีอาการผิดปกติในระยะหลังคลอด ป้องกันและรักษาโรคเฉพาะสตรีและเด็กที่พบบ่อย ๆ ตลอดจนโรคแทรกซ้อน ให้บริการปัจจุบันพยาบาล และบริการวางแผนครอบครัวที่ต้องใช้วิธีการที่ยุงยาก เช่น ใส่อุปกรณ์และถอดห่วง ร่วมปฏิบัติงานศึกษา วิจัยทางวิชาการ ส่งเสริมสุขภาพ และให้ความรู้ แนะนำอบรม สาธิต การผดุงครรภ์แก่ผดุงครรภ์โบราณ เจ้าหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไป เป็นต้น ให้คำปรึกษา แนะนำในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ระดับรองลงมา ตอบปัญหาและชี้แจงเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับงานในหน้าที่และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

ในฐานะหัวหน้าหน่วยงาน นอกจากอาจปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวข้างต้นบ้างแล้ว ยังทำหน้าที่ติดต่อประสานงาน วางแผน มอบหมายงาน ควบคุม ตรวจสอบ ให้คำปรึกษา แนะนำ ปรับปรุงแก้ไข ติดตาม ประเมินผลและแก้ปัญหาขัดข้องในการปฏิบัติงานในหน่วยงานที่รับผิดชอบด้วย

ในฐานะผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยงาน ทำหน้าที่ช่วยหัวหน้าหน่วยงานปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

1. มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งผดุงครรภ์สาธารณสุข 1 และได้ดำรงตำแหน่งในระดับ 3 หรือที่ ก.จ.เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี โดยจะต้องปฏิบัติราชการเกี่ยวกับงานผดุงครรภ์หรืองานอื่นที่เกี่ยวข้องมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี หรือ

2. มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งผดุงครรภ์สาธารณสุข 1 และได้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ 2 หรือที่ ก.จ.เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี โดยจะต้องปฏิบัติราชการเกี่ยวกับงานผดุงครรภ์ หรืองานอื่นที่เกี่ยวข้องมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี

ความรู้ความสามารถที่ต้องการ

นอกจากจะมีความรู้ความสามารถเช่นเดียวกับผดุงครรภ์สาธารณสุข 3 แล้ว จะต้อง

1. มีความเข้าใจในนโยบายและแผนงานด้านต่าง ๆ ของส่วนราชการที่สังกัด
2. มีความสามารถในการจัดทำแผนงาน ควบคุม ตรวจสอบ ให้คำปรึกษา แนะนำ และเสนอแนะวิธีการแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ
3. มีความสามารถในการปกครองบังคับบัญชา
4. มีความสามารถในการติดต่อประสานงาน

ชื่อตำแหน่ง

ผดุงครรภ์สาธารณสุข 5

ตำแหน่งประเภท

ทั่วไป

หน้าที่และความรับผิดชอบ

ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าหน่วยงานระดับแผนก ซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานสูงมาก หรือในฐานะผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยงาน ซึ่งเป็นตำแหน่งที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานเทียบได้ระดับเดียวกัน รับผิดชอบงานผดุงครรภ์ โดยควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หรือปกครองผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาจำนวนพอสมควร หรือปฏิบัติงานผดุงครรภ์ที่ยากมาก ซึ่งจำเป็นต้องปฏิบัติโดยผู้มีความรู้ความสามารถ หรือความชำนาญงานค่อนข้างสูงมาก โดยไม่จำเป็นต้องมีผู้กำกับตรวจสอบหรือภายใต้การตรวจสอบบ้าง และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

ปฏิบัติงานที่ยากมากเกี่ยวกับงานผดุงครรภ์ โดยปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างเช่น รับฝากครรภ์ เยี่ยมและตรวจครรภ์มารดา ทำคลอดในรายปกติ รักษาพยาบาลเด็กเกิดใหม่ปกติ และเด็กคลอดก่อนกำหนด รักษาพยาบาลมารดาหลังคลอด รวมทั้งให้การรักษาพยาบาลมารดาที่มีอาการผิดปกติในระยะหลังคลอด ป้องกันและรักษาโรคเฉพาะสตรีและเด็กที่พบบ่อย ๆ ตลอดจนโรคแทรกซ้อน ให้บริการปัจจุบัน พยาบาล และบริการวางแผนครอบครัวที่ต้องใช้วิธีการที่ยุ่งยาก เช่น ใส่ห่วงและถอดห่วง ร่วมปฏิบัติงานศึกษา วิจัยทางวิชาการ ส่งเสริมสุขภาพ และให้ความรู้ แนะนำ อบรม สาธิต การผดุงครรภ์แก่ผดุงครรภ์โบราณ เจ้าหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไป เป็นต้น ให้คำปรึกษา แนะนำในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ระดับรองลงมา ตอบปัญหาและชี้แจงเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับงานในหน้าที่ และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

ในฐานะหัวหน้าหน่วยงาน นอกจากอาจปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวข้างต้นบ้างแล้วยังทำหน้าที่ติดต่อประสานงาน วางแผน มอบหมายงาน ควบคุม ตรวจสอบ ให้คำปรึกษาแนะนำ ปรับปรุงแก้ไข ติดตาม ประเมินผลและแก้ปัญหาขัดข้องในการปฏิบัติงานในหน่วยงานที่รับผิดชอบด้วย

ในฐานะผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยงาน ทำหน้าที่ช่วยหัวหน้าหน่วยงานปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

1. มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งผดุงครรภ์สาธารณสุข 1 และได้ดำรงตำแหน่งในระดับ 4 หรือที่ ก.จ.เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี โดยจะต้องปฏิบัติราชการเกี่ยวกับงานผดุงครรภ์หรืองานอื่นที่เกี่ยวข้องมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี หรือ

2. มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งผดุงครรภ์สาธารณสุข 1 และได้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ 3 หรือที่ ก.จ.เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี โดยจะต้องปฏิบัติราชการเกี่ยวกับงานผดุงครรภ์หรืองานอื่นที่เกี่ยวข้องมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี

ความรู้ความสามารถที่ต้องการ

นอกจากจะมีความรู้ความสามารถเช่นเดียวกับผดุงครรภ์สาธารณสุข 4 แล้ว จะต้อง

1. มีความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารงานบุคคล
2. มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ก.จ. กำหนดวันที่ 21 มิถุนายน 2545